

Objaśnienia do formularza

Poniżej prezentujemy objaśnienia do formularza „Międzynarodowe łańcuchy dostaw i sourcing międzynarodowy w latach 2018–2020”

Dział 1. Pracujący według funkcji biznesowych

Pytanie 1.1.

- Pytanie to wypełniają wszystkie przedsiębiorstwa (jednostki prawne), przy czym przedsiębiorstwa, które sporządziły formularz SP za 2020 r. w zakresie Części VIII „Organizacja funkcji biznesowych przedsiębiorstwa” wypełniają tylko kolumnę 2, tj. informację dotyczącą podstawowej funkcji biznesowej.

Liczba pracujących

- Liczbę pracujących w **rubryce 1** należy podać według stanu w dniu **31.12.2020 r.** w osobach, tj. bez znaku po przecinku.
- Informacje o liczbie pracujących **powinny dotyczyć** pracujących tylko w badanym przedsiębiorstwie (jednostce prawnej). **Nie należy uwzględniać** osób pracujących w innych jednostkach prawnych (np. jednostkach zależnych).
- Do pracujących **nie zaliczamy**:
  - osób, z którymi zawarto umowę zlecenie lub umowę o dzieło;
  - zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;
  - korzystających z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
  - korzystających z urlopów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
  - przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych;
  - pracowników udostępnianych (zatrudnionych) przez agencję pracy tymczasowej;
  - pracowników zatrudnionych na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę.
- Jeżeli dana funkcja biznesowa **nie dotyczy działalności prowadzonej przez Państwa jednostkę**, tzn. nie była realizowana wewnątrz (całkowicie lub częściowo) przez Państwa pracowników, należy wpisać wartość 0 (zero).

Przykłady

1. W przedsiębiorstwie pracuje łącznie 70 osób, w tym 60 osób wykonuje zadania w zakresie usług informatycznych, 5 osób pracuje w marketingu, a kolejne 5 osób w dziale sprzedaży. W takim przypadku należy wykazać 10 osób w funkcji „Sprzedaż, marketing i usługi posprzedażowe”, a 60 osób w funkcji „Technologie informacyjne i komunikacyjne”.
2. W przedsiębiorstwie pracuje łącznie 100 osób, w tym 5 osób poświęca około 70% czasu pracy na realizację zadań w ramach funkcji „Technologie informacyjne i komunikacyjne”, a około 30% czasu pracy na zadania w ramach funkcji „Inżynieria i związane z nią usługi techniczne”. Pracujący powinni być przypisani do głównej wykonywanej przez nie funkcji biznesowej, stąd wspomniane 5 osób należy przypisać do funkcji „Technologie informacyjne i komunikacyjne”.

Podstawowa funkcja biznesowa

- W **rubryce 2** należy wskazać podstawową (główną) funkcję biznesową Państwa przedsiębiorstwa w roku 2020.

- Funkcja podstawowa **może obejmować** zestaw zadań związanych z realizacją podstawowego celu działania przedsiębiorstwa, których wynikiem są wyroby lub usługi **przeznaczone na zewnątrz** przedsiębiorstwa. Może obejmować **działania zintegrowane pionowo**, np. produkcję materiałów lub wyrobów, które stają się później trwałą częścią produkcji finalnej.
- Funkcja podstawowa przedsiębiorstwa zwykle jest związana z główną i drugorzędną działalnością przedsiębiorstwa.
- Przedsiębiorstwo może mieć jedną lub więcej funkcji podstawowych.
- Za funkcję podstawową **nie powinny być uznane** funkcje pomocnicze, czyli działalności, których celem jest umożliwienie lub ułatwienie produkcji przez daną jednostkę wyrobów lub usług przeznaczonych na zewnątrz przedsiębiorstwa (na rynek lub na rzecz osób trzecich). Same produkty funkcji pomocniczej nie są przekazywane na zewnątrz przedsiębiorstwa i nie generują przychodów. **Przykładem działalności pomocniczych** mogą być: transport lub usługi księgowo bądź informatyczne realizowane na potrzeby własne badanej jednostki, działalność badawcza wykonywana wyłącznie lub w znacznym stopniu na potrzeby przedsiębiorstwa, składowanie w magazynach wyprodukowanych wyrobów.
- **Sprzedaż własnej produkcji** prowadzona przez przedsiębiorstwo, które dobra te wytworzyło, powinna być zaliczona do funkcji obejmującej wytwarzanie tych dóbr (ponieważ nie można produkować bez sprzedaży).

Dział 2. Międzynarodowe łańcuchy dostaw

- Pytania w tym dziale dotyczą sytuacji w danym przedsiębiorstwie (jednostce prawnej) **w roku 2020**.
- **Pytania 2.1 i 2.4** są pytaniami filtrującymi, które wypełniają wszystkie przedsiębiorstwa (jednostki prawne).

Zakup z zagranicy

- **W pytaniu 2.2 i w pytaniu 2.3** należy zaznaczyć „Tak”, jeśli w 2020 r. roczna wartość zakupu **danego rodzaju** wyrobów, towarów lub materiałów bądź usług bezpośrednio od przedsiębiorstw zagranicznych przekroczyła 100 000 EUR (448 480 PLN). Oznacza to, iż w pojedynczym wierszu wartość zakupu powinna przekraczać 100 000 EUR (448 480 PLN). Jeżeli roczna wartość zakupu z zagranicy danego rodzaju wyrobów, towarów lub materiałów bądź usług nie przekracza 100 000 EUR (448 480 PLN), należy zaznaczyć „Nie”. Zatem nie wszystkie przedsiębiorstwa, które zaznaczyły „Tak” w pytaniu 2.1, będą musiały wykazać rodzaj zakupionych dóbr w pytaniu 2.2 lub usług w pytaniu 2.3.
- Jeśli zaznaczono „Tak”, należy wskazać wszystkie obszary geograficzne, z których dokonano zakupu wyrobów, towarów lub materiałów bądź usług oraz rodzaje kontrahentów.
- Możliwe jest wskazanie wielu obszarów geograficznych oraz rodzajów kontrahentów dla jednego wiersza (tj. zakup zarówno od podmiotów w ramach tej samej grupy przedsiębiorstw i od innych przedsiębiorstw).

Sprzedaż za granicę

- **W pytaniu 2.5 i w pytaniu 2.6** należy zaznaczyć „Tak”, jeśli w 2020 r. roczna wartość sprzedaży **danego rodzaju** wyrobów, towarów lub materiałów bądź usług bezpośrednio do przedsiębiorstw zagranicznych przekroczyła 100 000 EUR (448 480 PLN). Oznacza to, iż w pojedynczym wierszu wartość sprzedaży powinna przekraczać 100 000 EUR (448 480 PLN). Jeżeli roczna wartość sprzedaży za granicę danego rodzaju wyrobów, towarów lub materiałów bądź usług nie przekracza 100 000 EUR (448 480 PLN), należy zaznaczyć „Nie”. Zatem nie wszystkie przedsiębiorstwa, które zaznaczyły „Tak” w pytaniu 2.4, będą mogły wykazać rodzaj sprzedanego dobra w pytaniu 2.5 lub usług w pytaniu 2.6.
- Jeśli zaznaczono „Tak”, należy wskazać wszystkie obszary geograficzne, do których dokonano sprzedaży wyrobów, towarów lub materiałów bądź usług oraz rodzaje kontrahentów.

- Możliwe jest wskazanie wielu obszarów geograficznych oraz rodzajów kontrahentów dla jednego wiersza (tj. sprzedaż zarówno do podmiotów w ramach tej samej grupy przedsiębiorstw i do innych przedsiębiorstw).

Podział obszarów geograficznych dla pytań z działu 2:

- **Unia Europejska** (z wyłączeniem Polski): Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Włochy;
- **Inne kraje europejskie, w tym Wielka Brytania** – Albania, Andora, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Gibraltar, Guernsey, Islandia, Jersey, Kosowo, Liechtenstein, Macedonia, Mołdawia, Norwegia, Rosja, San Marino, Serbia, Szwajcaria, Turcja, Ukraina, Watykan, Wielka Brytania, Wyspa Man, Wyspy Owcze;
- **Reszta świata** – wszystkie kraje niewymienione powyżej.

Dział 3. Sourcing międzynarodowy

- Pytania w tym dziale dotyczą sytuacji w Państwie przedsiębiorstwie (jednostce prawnej) w okresie **od początku 2018 r. do końca 2020 r.**

Pytanie 3.1.

- Pytanie to wypełniają wszystkie przedsiębiorstwa.
- Należy zaznaczyć odpowiedź „Tak”, jeżeli spełnione są **warunki sourcingu międzynarodowego**.

Warunki sourcingu międzynarodowego

- funkcja biznesowa została przeniesiona całkowicie lub częściowo (tj. przekazana do wykonania) do innego przedsiębiorstwa zagranicznego w okresie od początku 2018 r. do końca 2020 r. Proces przeniesienia funkcji nie musi być całkowicie ukończony w badanym okresie. Jeżeli proces ten został formalnie rozpoczęty przed końcem 2020 r., warunek również jest spełniony;
- przed procesem przeniesienia dana funkcja biznesowa była realizowana całkowicie lub częściowo wewnątrz Państwa przedsiębiorstwa;
- przeniesieniu funkcji biznesowej towarzyszy redukcja działalności w Państwie przedsiębiorstwie oraz często związana z tym redukcja lub relokacja miejsc pracy.
- Przeniesienie funkcji może zostać podjęte w zakresie każdej funkcji biznesowej, tj. produkcji wyrobów i materiałów oraz usług.
- Przeniesienie funkcji biznesowej do **zagranicznego oddziału lub zakładu** stanowi sourcing międzynarodowy.

Sourcing międzynarodowy nie obejmuje:

- **ekspansji** przedsiębiorstwa poza granicami kraju (np. utworzenie nowej linii produkcyjnej za granicą) lub **zakupu usług** za granicą (w tym dodatkowych usług, które Państwa przedsiębiorstwo realizuje również wewnątrz), **jeżeli nie towarzyszy im przeniesienie** za granicę funkcji biznesowych oraz redukcja działalności w Państwie przedsiębiorstwie;
- przeniesienia za granicę funkcji biznesowej, która **nigdy nie była realizowana w danym przedsiębiorstwie**, tj. dana funkcja od początku istnienia przedsiębiorstwa była wykonywana na zewnątrz.

Podwykonawstwo

Może stanowić zarówno ekspansję przedsiębiorstwa, jak i sourcing. Jeżeli podwykonawstwo nie stanowi jednorazowego zakupu usługi, lecz związane jest z przeniesieniem funkcji biznesowej

realizowanej dotychczas w Państwa przedsiębiorstwie do innego przedsiębiorstwa zagranicznego i związane jest z redukcją działalności w Państwa przedsiębiorstwie, wówczas może być uznane za sourcing międzynarodowy.

Pytanie 3.2.

- W pytaniu tym należy wskazać wszystkie funkcje biznesowe, które Państwa przedsiębiorstwo przeniosło całkowicie lub częściowo za granicę w okresie **od początku 2018 r. do końca 2020 r.** oraz rodzaj kontrahenta, tj. czy przeniesienia dokonano do podmiotów należących do tej samej grupy przedsiębiorstw i/lub innych przedsiębiorstw (możliwe jest wskazanie wielu rodzajów kontrahentów dla jednego wiersza).
- Jeżeli przedsiębiorstwo przeniosło funkcję biznesową za granicę i nie zaznaczyło **rubryki 3** („Proszę zaznaczyć, jeśli funkcja została przeniesiona w całości”) oznacza to, że część działań realizowanych w ramach przenoszonej funkcji nadal pozostaje w Państwa przedsiębiorstwie.

Przykłady:

1. Przedsiębiorstwo postanowiło przenieść części zadań (tj. 5 z 8 miejsc pracy) w ramach funkcji biznesowej „Technologie informacyjne i komunikacyjne” do niepowiązanych przedsiębiorstw zagranicznych, a pozostałą część zadań nadal realizować samodzielnie. W takim przypadku w pytaniu 3.2 należy zaznaczyć wiersz 4 rubryka 2 („Technologie informacyjne i komunikacyjne” → „Do innych przedsiębiorstw”), zaś rubrykę 3 w tym wierszu należy pozostawić pustą.
2. W 2019 r. przedsiębiorstwo postanowiło przenieść część zadań (tj. 5 z 8 miejsc pracy) w ramach funkcji biznesowej „Technologie informacyjne i komunikacyjne” do niepowiązanych przedsiębiorstw zagranicznych. W 2020 r. to samo przedsiębiorstwo postanowiło przenieść wszystkie zadania (4 z 4 miejsc pracy) realizowane dotychczas wewnątrz w ramach funkcji „Badania i rozwój” do powiązanego przedsiębiorstwa zagranicznego (w ramach tej samej grupy przedsiębiorstw). W takim przypadku w pytaniu 3.2 należy:
  - zaznaczyć wiersz 4 rubryka 2 („Technologie informacyjne i komunikacyjne” → „Do innych przedsiębiorstw”), zaś rubrykę 3 w tym wierszu należy pozostawić pustą oraz
  - zaznaczyć wiersz 7 rubryka 1 i rubryka 3 („Badania i rozwój” → „Do przedsiębiorstw w ramach tej samej grupy przedsiębiorstw” → „Funkcja przeniesiona w całości”).

Pytanie 3.3.

Szczegółowy podział obszarów geograficznych (na podstawie GEONOM edition 2020):

- **Unia Europejska (z wyłączeniem Polski):** Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Włochy.
- **Inne kraje europejskie:** Albania, Andora, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Gibraltar, Guernsey, Islandia, Jersey, Kosowo, Liechtenstein, Macedonia, Mołdawia, Norwegia, Rosja, San Marino, Serbia, Szwajcaria, Turcja, Ukraina, Watykan, Wyspa Man, Wyspy Owcze.
- **Ameryka Środkowa i Południowa:** Anguilla, Antigua i Barbuda, Argentyna, Aruba, Bahamy, Barbados, Belize, Bermudy, Boliwia, Bonaire, Sint Eustatius i Saba, Brazylia, Brytyjskie Wyspy Dziewicze, Chile, Curaçao, Dominika, Dominikana, Ekwador, Falklandy, Grenada, Gujana, Gwatemala, Haiti, Honduras, Jamajka, Kajmany, Kolumbia, Kostaryka, Kuba, Meksyk, Montserrat, Nikaragua, Panama, Paragwaj, Peru, Saint Kitts i Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Salvador, Sint Maarten, Surinam, Trynidad i Tobago, Turks i Caicos, Urugwaj, Wenezuela, Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych.
- **Inne kraje Azji, Australia i Oceania:** Afganistan, Antarktyda, Arabia Saudyjska, Armenia, Australia, Azerbejdżan, Bahrajn, Bangladesz, Bhutan, Brunei, Chiny – Specjalny Region Administracyjny Hongkong, Chiny – Specjalny Region Administracyjny Makau, Chiny – Tajwan, Dalekie Wyspy Mniejsze Stanów Zjednoczonych, Fidżi, Filipiny, Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne, Georgia Południowa i Sandwich Południowy, Grenlandia, Gruzja, Guam, Indonezja, Irak, Iran, Izrael, Japonia, Jemen, Jordania, Kambodża, Katar, Kazachstan, Kirgistan, Kiribati, Korea Południowa, Korea

Północna, Kuwejt, Laos, Liban, Malediwy, Malezja, Mariany Północne, Mikronezja, Mjanma (Birma), Mongolia, Nauru, Nepal, Niue, Nowa Kaledonia, Nowa Zelandia, Oman, Pakistan, Palau, Palestyna, Papua-Nowa Gwinea, Pitcairn, Polinezja Francuska, Samoa, Samoa Amerykańskie, Singapur, Sri Lanka, Syria, Tadżykistan, Tajlandia, Timor Wschodni, Tokelau, Tonga, Turkmenistan, Tuvalu, Uzbekistan, Vanuatu, Wallis i Futuna, Wietnam, Wyspa Bouweta, Wyspa Bożego Narodzenia, Wyspa Norfolk, Wyspy Cooka, Wyspy Heard i McDonalda, Wyspy Kokosowe, Wyspy Marshalla, Wyspy Salomona, Zjednoczone Emiraty Arabskie.

- **Afryka:** Algieria, Angola, Benin, Botswana, Brytyjskie Terytorium Oceanu Indyjskiego, Burkina Faso, Burundi, Czad, Demokratyczna Republika Konga, Dżibuti, Egipt, Erytrea, Etiopia, Gabon, Gambia, Ghana, Gwinea, Gwinea Bissau, Gwinea Równikowa, Kamerun, Kenia, Komory, Kongo, Lesotho, Liberia, Libia, Madagaskar, Malawi, Mali, Maroko, Mauretania, Mauritius, Mozambik, Namibia, Niger, Nigeria, Republika Południowej Afryki, Republika Środkowoafrykańska, Republika Zielonego Przylądka, Rwanda, Senegal, Seszele, Sierra Leone, Somalia, Suazi, Sudan, Sudan Południowy, Tanzania, Togo, Tunezja, Uganda, Wybrzeże Kości Słoniowej, Wyspa Świętej Heleny, Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca, Zambia, Zimbabwe.

Pytanie 3.4.

Zlikwidowane miejsca pracy

- Pytanie to dotyczy zlikwidowanych miejsc pracy **w wyniku sourcingu międzynarodowego**. Z reguły w przedsiębiorstwie, które przeniosło realizację funkcji biznesowej do innego przedsiębiorstwa następuje likwidacja/redukcja (całkowita lub częściowa) miejsc pracy wskutek przeniesienia.
- Do zlikwidowanych miejsc pracy **należy zaliczyć**:
  - miejsca pracy przeniesione za granicę (w związku z przeniesieniem funkcji biznesowych do innego kraju), także w sytuacji, gdy osobie wykonującej wcześniej tę funkcję biznesową powierzono inne zadania (w tym również nowe zadania na miejscach pracy utworzonych w następstwie sourcingu międzynarodowego) i nadal pozostaje ona pracownikiem danego przedsiębiorstwa;
  - tymczasowe miejsca pracy, zlikwidowane miejsca pracy z powodu przejścia na emeryturę lub dobrowolne zwolnienia, jeżeli związane one były z funkcją przeniesioną z Państwa przedsiębiorstwa za granicę, a także transfer pracowników do nowych funkcji.
- W szacowanej informacji **nie należy uwzględniać** miejsc pracy zlikwidowanych z innych przyczyn niż sourcing międzynarodowy (np. zła koniunktura, restrukturyzacja).
- Pojęcie zlikwidowanych miejsc pracy **nie jest powiązane** z ogólną zmianą liczby pracujących w przedsiębiorstwie. Na przykład, pomimo likwidacji miejsc pracy w wyniku przeniesienia funkcji biznesowej za granicę, liczba pracujących w przedsiębiorstwie może się zwiększyć.

Nowo utworzone miejsca pracy

- Do **nowo utworzonych** miejsc pracy w wyniku sourcingu międzynarodowego **należy zaliczyć** miejsca pracy powstałe w wyniku zwiększenia środków finansowych, uwolnionych wskutek przeniesienia części działalności (funkcji biznesowych) do innych przedsiębiorstw zagranicznych. Zaoszczędzone w ten sposób środki mogą zostać bowiem wykorzystane na przykład do utworzenia nowych miejsc pracy w ramach pozostałych realizowanych wewnątrz przedsiębiorstwa funkcji biznesowych.
- Do **nowo utworzonych** miejsc pracy **nie należy zaliczać** miejsc pracy utworzonych z innych przyczyn niż sourcing międzynarodowy (np. ekspansja poza granicami kraju).

Przykłady

1. Przedsiębiorstwo przeniosło do innego podmiotu zagranicznego zadania związane z księgowością dotychczas realizowane wewnątrz. W wyniku tego 4 stanowiska pracy w dziale księgowości stały się zbędne, a zajmujące je osoby zostały zwolnione lub powierzono im nowe zadania. W takim

przypadku w pytaniu 3.4 w wierszu 5 rubryka 1 („Zarządzanie i administracja”) należy wykazać 4 zlikwidowane miejsca pracy.

2. W przedsiębiorstwie przeprowadzono wewnętrzną reorganizację polegającą na przeniesieniu do innego zagranicznego podmiotu części zadań dotychczas realizowanych wewnętrznie i skupieniu się na podstawowej działalności przedsiębiorstwa. W wyniku tego zlikwidowano 2 stanowiska pracy w zakresie inżynierii i 3 stanowiska pracy w zakresie usług technicznych. Zaoszczędzone wskutek sourcingu środki przeznaczono na utworzenie 3 nowych stanowisk pracy w dziale marketingu, w tym 1 stanowiska specjalisty wymagającego wysokich kwalifikacji. W takim przypadku w pytaniu 3.4 należy wykazać:
  - w wierszu 6 („Inżynieria i związane z nią usługi techniczne”) w rubryce 1 – 5 zlikwidowanych miejsc pracy, a w rubryce 2 – 2 miejsca pracy wymagające wysokich kwalifikacji oraz
  - w wierszu 3 („Sprzedaż, marketing i usługi posprzedażowe”) w rubryce 3 – 3 nowo utworzone miejsca pracy, a w rubryce 4 – 1 miejsce pracy wymagające wysokich kwalifikacji.

Dział 4. Wpływ Covid-19 na działalność przedsiębiorstwa

- Pytania w dziale 4 dotyczą sytuacji w Państwa przedsiębiorstwie (jednostce prawnej) **w roku 2020**.
- Pytanie 4.1 i pytanie 4.2 wypełniają wszystkie przedsiębiorstwa.